

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **E. K.**, zast. opatrovnice Mgr. Dagmar Dřimalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2006, č. j. 3 Cad 10/2006 – 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni stěžovatelky, Mgr. Dagmar Dřimalové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1600 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2006, č. j. 3 Cad 10/2006 – 31, kterým byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 11. 2005, č. j. X, jímž byla zamítnuta žádost o starobní důchod podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění (dále jen „ZDP“), pro nezískání potřebné doby pojištění, s odůvodněním, že podle připojeného listu důchodového pojištění ze dne 31. 10. 2005 žalobkyně získala celkem 6424 dní veškeré doby pojištění, to je 17 roků a 219 dní zaměstnání.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka včasnou žalobu, v níž zejména uváděla, že se odvolává, je na psychiatrii, je jí 59 roků, a starobní důchod jí náleží, neboť má odpracováno 17 roků, má 3 dospělé děti a je rozvedená. V návazně zaslaných podáních soudu potom uváděla názvy různých institucí, v nichž podle svého tvrzení, bez bližšího časového upřesnění, pracovala.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 7. 2006, č. j. 3 Cad 10/2006 – 31, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění s odkazem na zákonnou úpravu a skutečnosti zjištěné ze správního spisu zejména uvedl, že žalobkyně požádala o přiznání starobního důchodu podle ustanovení § 29 ZDP žádostí ze dne 23. 8. 2005 ode dne vzniku nároku, přičemž důchodového věku dosáhla dne 9. 5. 2004. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 31. 10. 2005 soud dále zjistil, že žalovaná hodnotila žalobkyni pro důchodové účely veškerou prokázanou dobu zaměstnání podle evidenčních listů důchodového pojištění, které jsou založeny v centrální evidenci ČSSZ Praha, dále zhodnotila dobu péče o děti a evidence žalobkyně u úřadu práce. Po zhodnocení všech dob pojištění bylo zjištěno, že žalobkyně získala celkem 17 roků a 219 dní zaměstnání, zatímco § 29 ZDP požaduje, aby pojištěnec získal dobu pojištění nejméně 25 let (při dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod), nebo 15 let (při dosažení věku 65 let).

Městský soud v Praze po přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované dospěl k názoru, že žalovaná zjistila správně skutkový stav věci a současně věc posoudila po právní stránce v souladu se ZDP, který neumožňuje přiznat žalobkyni starobní důchod při získání nižšího počtu let zaměstnání.

K vyjádření opatrovníka žalobkyně, učiněného při jednání soudu, že se žalovaná dostatečně nezabývala všemi údaji, které jí žalobkyně poskytla, neboť v současné době není v možnostech žalobkyně, aby zjistila veškeré doklady o svých dřívějších zaměstnáních, když nyní je po dobu celkem již jednoho roku hospitalizována v Psychiatrické léčebně v Bohnicích, a z obsahu spisového materiálu nevyplývá nic bližšího k tomu, že by žalovaná podle údajů uvedených žalobkyní zjišťovala, zda tato byla zaměstnána i v dobách, které nejsou vedeny v jejím osobním listě důchodového pojištění, soud uvedl, že není povinností České správy sociálního zabezpečení, aby dohledávala evidenční listy od bývalých zaměstnavatelů žalobkyně.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka „odvolání“, které soud vyhodnotil jako kasační stížnost. V tomto podání stěžovatelka zejména uvádí, že „dostala od soudu dopis, kterému vůbec nerozumí“ a je nemyslitelné, aby nebrala nějaký důchod, neboť je nemocná a do práce nemůže. Dále uvedla, že nemá žádnou opatrovnici.

Městský soud v Praze návazně usnesením ze dne 3. 5. 2007, č. j. 3 Cad 10/2006 – 63, ustanovil opatrovníkem žalobkyně pro řízení o kasační stížnosti advokátku Mgr. Dagmar Dřimalovou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6. Ta v doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 1. 2007 uvedla, že kasační stížnost je podávána z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“ a dále uvedla, že stěžovatelka za celou dobu vykonávala různá zaměstnání (např. úklidové práce, pomocná síla, mytí nádobí, prodavačka, apod.) a pracovala na řadě míst, přičemž u některých firem uvedla i bližší určení, a je toho názoru, že v minulosti

odpracovala více jak 25 let, které jsou dle zákona o důchodovém pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod, neboť pracovala již od svých 14 let věku. Dále je stěžovatelka toho názoru, že se žalovaná dostatečně nezabývala veškerými údaji, které jí poskytla a tyto nezohlednila v případě stěžovatelky pro účely důchodové. Stěžovatelka je v současné době po dobu již cca 1 a půl roku hospitalizována v psychiatrické léčebně v Bohnicích, a tudíž není v jejích možnostech a silách zajistit veškeré doklady o jejích dřívějších zaměstnáních. S odkazem na výše uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že nevyužívá možnosti vyjádřit se ke kasační stížnosti, ale pouze připomíná, že chybějící doby pojištění stěžovatelky nebylo možné dostatečně došetřit, neboť stěžovatelka buď neuvedla přesnou adresu zaměstnavatelské organizace, popř. období výkonu práce. Ztotožňuje se s napadeným rozsudkem, a je toho názoru, že v řízení bylo dostatečně přšetřeno zaměstnání v preferované pracovní kategorii; potvrzení zaměstnavatele považuje za věrohodné. Navrhovala, aby kasační stížnost stěžovatele byla zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Napadené rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud přezkoumával v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatelka kasační stížnost podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 29 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen "důchodový věk"), nebo b) 15 let a dosáhl aspoň 65 let věku, pokud nesplnil podmínky podle písmene a).

Z výše uvedeného tak vyplývá, že stěžovatelka musela pro přiznání starobního důchodu vedle splnění první podmínky, dosažení důchodového věku (v případě stěžovatelky 56 roků a 4 měsíce, což dosáhla dne 9. 5. 2004), splnit i podmínku druhou, tedy dobu pojištění celkem 25 let.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka požádala o starobní důchod dne 1. 9. 2005, přičemž důchodového věku dosáhla dne 9. 5. 2004. V rubrice –

„Přehled o činnosti...“ - uvedla, že „veškerá doba pojištění byla uvedena v žádosti o invalidní důchod, která byla zamítnuta rozhodnutím ČSSZ ze dne 19. 12. 2002, a následně v žádosti o starobní důchod, která byla též zamítnuta, rozhodnutím ČSSZ ze dne 2. 2. 2004, protože nezískala potřebných 25 let pojištění“. Dále potvrzením doložila, že v době od 22. 12. 2003 do 8. 6. 2004 byla vedena u Úřadu práce Praha 2 jako uchazečka o zaměstnání. Součástí spisu je i osobní list důchodového pojištění stěžovatelky ze dne 31. 10. 2005, z něhož Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná hodnotila žalobkyni pro důchodové účely veškerou prokázanou dobu zaměstnání podle evidenčních listů důchodového pojištění, které jsou založeny v centrální evidenci ČSSZ Praha, dále zhodnotila péči o děti a evidenci žalobkyně u úřadu práce. Po zhodnocení všech dob pojištění bylo zjištěno, že žalobkyně získala celkem 17 roků a 219 dní zaměstnání.

Nejvyšší správní soud tak dospěl ke stejnému zjištění jako Městský soud v Praze v nyní přezkoumávaném rozsudku.

K námitce zástupkyně stěžovatelky, ostatně obdobné jako v žalobě, že se žalovaná dostatečně nezabývala veškerými údaji, které jí stěžovatelka poskytla a tyto nezohlednila v případě stěžovatelky pro účely důchodové, Nejvyšší správní soud uvádí, že nic takového z obsahu spisu nezjistil. Předmětná námitka stěžovatelky je formulována obecně, bez konkretizace údaje, který měl být opomenut. Ve spisu jsou založeny i žádosti stěžovatelky o invalidní důchod ze dne 9. 12. 2002, a o předčasný starobní důchod ze dne 5. 1. 2004, na něž stěžovatelka odkazuje v žádosti o starobní důchod v nyní projednávané věci s tím, že veškerá doba pojištění byla uvedena v těchto předchozích žádostech. Údaje o době pojištění jsou však výslovně uváděny jen v první z uvedených žádostí (ve druhé žádosti je odkaz na žádost první), přičemž údaje jsou převážně neúplné, neurčité, a to zejména, pokud jde doby zaměstnání u jednotlivých zaměstnavatelů. Stěžovatelka zde převážně uvedla otazníky s poznámkou, že si přesná data nepamatuje. Z osobního listu důchodového pojištění stěžovatelky potom vyplývá, že dobám zaměstnání, které stěžovatelka uvedla identifikovatelným způsobem, údaje evidované ČSSZ odpovídají, a navíc osobní list důchodového pojištění obsahuje údaje i o dalších dobách zaměstnání, které nebyly stěžovatelkou konkretizovány buď vůbec, nebo nebyly konkretizovány dostatečně určitě. Ze zákonné úpravy nikterak nevyplývá, že by bylo povinností žalované dohledávat jednotlivé doby zaměstnání, resp. pojištění žadatelů o přiznání starobního důchodu, které žadatel buďto neuvede vůbec, nebo je uvede značně neúplně a neurčitě. Přitom podle zákona č. 582/1991 Sb. platí, že pokud jde o doby zaměstnání, evidují je zaměstnavatelé, kteří za tím účelem vedou evidenční listy důchodového pojištění svých zaměstnanců (§ 38) a tyto předkládají České správě sociálního zabezpečení prostřednictvím okresní správy sociálního zabezpečení (§ 39). Předmětem případného sporu pak může být obvykle jen zcela konkrétní doba zaměstnání u určitého zaměstnavatele, od něhož evidenční list příp. chybí.

Z obsahu dávkového spisu plyne, že podle xerokopií evidenčních listů důchodového pojištění byla stěžovatelce hodnocena doba zaměstnání od 7. 10. 1963 do 24. 6. 1964 v n. p. Tesla Holešovice, doba od 17. 11. 1965 do 10. 1. 1966 (adresa zaměstnavatele nečitelná), doba od 14. 9. 1966 do 16. 9. 1966 v Pražských papírnách n. p., doba od 26. 9. 1966 do 30. 6. 1967 v Tesle Kolín, doba od 18. 1. 1971 do 15. 5. 1971 ve Středočeských tiskárnách, doba od 2. 4. 1973 do 1. 10. 1973 v Textilu Praha, doba od 15. 9. 1973 do 18. 1. 1974 v Zelenině Praha, doba od 1. 3. 1974 do 20. 6. 1977 v Pražských cukrárnách a

sodovkárnách, doba od 1. 7. 1977 do 30. 4. 1978 v UNICOOP Praha, doba od 11. 9. 1978 do 15. 11. 1979 v Bílé Labuti, doba od 5. 6. 1981 do 4. 4. 1984 v OPBH Praha 1, doba od 8. 10. 1986 do 20. 1. 1987 v Potravinách Praha a doba od 12. 3. 1993 do 7. 6. 1993 v DIPŘE Praha. Stěžovatelce se narodily 3 děti, a to H., nar. X, E., nar. X a S., nar. X. Z průběhu doby pojištění podle OLDP ze dne 15. 1. 2004 plyne, že v letech 1966 až 1971 se překrývala doba zaměstnání s náhradní dobou péče o dítě, avšak tuto dobu lze započítat pouze jednou (§ 14 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb.).

Dovozuje-li tedy stěžovatelka, že jí nárok na starobní důchod vznikl, protože odpracovala 17 let a vychovala 3 děti, nelze jejímu tvrzení přisvědčit, protože v některých letech se doba zaměstnání a doby náhradní kryly. Namítala-li stěžovatelka, že pracovala v Bílé Labuti i v Tesle Holešovic, v Domácích potřebách, v Cukrárnách (vše bez bližšího označení a časových údajů), je ze shora uvedeného patrné, že jí namítané doby zhodnoceny byly (viz shora).

Z osobního listu důchodového pojištění vyplývá, že stěžovatelka nemá vykázanou žádnou dobu zaměstnání od 8. 6. 1993 do 21. 12. 2003 (poté má hodnocenu dobu jako uchazečka o zaměstnání). Stěžovatelka však ani v dřívějších řízeních (o plný invalidní důchod a předčasný starobní důchod) a ostatně ani v tomto řízení netvrdila, že by v letech 1993 – 2003 byla někde zaměstnána a tím méně dobu zaměstnání (či pojištění) prokázala.

Evidenční listy důchodového zabezpečení (pojištění) sice nejsou jedinými důkazy k prokázání doby pojištění (zaměstnání) a náhradních dob, avšak v daném případě stěžovatelka ani netvrdila, že byla zaměstnána v jiných dobách a u jiných zaměstnavatelů, než jak je doba zaměstnání uvedena v osobním listu důchodového pojištění.

Za tohoto stavu věci považuje i Nejvyšší správní soud postup žalované, která – při neurčitých a neúplných údajích o dobách zaměstnání ze strany stěžovatelky - hodnotila stěžovatelce pro důchodové účely veškerou prokázanou dobu zaměstnání podle evidenčních listů důchodového pojištění, které jsou založeny v centrální evidenci ČSSZ Praha, dále dobu péče o děti a evidence stěžovatelky u úřadu práce, za správný a odpovídající zákonu. Stěžovatelka ostatně ani ve svých návazných podáních, reagujících na předmětné rozhodnutí žalované (byť v některých z nich znovu označovala své dřívější zaměstnavatele), nikdy nekonkretizovala, kterou dobu zaměstnání (tj. od kdy do kdy a u kterého zaměstnavatele) žalovaná nezohlednila. Stěžovatelka tak vzdor svému požadavku žádnou konkrétní spornou dobu zaměstnání neuvádí.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem Městského soudu v Praze, že se stěžovatelce podařilo prokázat, že získala celkem 17 roků a 219 dní doby pojištění, zatímco § 29 ZDP požaduje, aby pojištěnec (mladší 65 let) pro vznik nároku na starobní důchod získal dobu pojištění nejméně 25 let. Žalované tak nezbylo, než žádost stěžovatelky o starobní důchod zamítnout pro nesplnění této zákonné podmínky.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud neshledal v postupu a rozhodnutí žalované, a návazně ani v postupu a rozhodnutí Městského soudu v Praze tvrzenou nezákonnost, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. a § 120 téhož zákona. Neúspěšné stěžovatelce náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v souvislosti s řízením o kasační stížnosti stěžovatelky žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Vzhledem k tomu, že opatrovníkem stěžovatelky byla soudem ustanovena advokátka, platí odměnu za zastupování a hotové výdaje stát (§ 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni náleží v soulad s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve spojení s § 9 odst. 2 cit. vyhlášky, odměna za dva úkony právní služby ve výši á 500 Kč a dále podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony právní služby ve výši á 300 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 1 600 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu